

PÓSA LAJOS ÜNNEPLÉSE

A legszebb és leghálásabb közönség, a gyermekek ezernyi serege ünnepelte június 7-én Pósa Lajost: az ő kis olvasói jöttek el, arcukon a tavasz csillogásával, az ünneplő kedv örömeivel, kicsiny szivükben a szeretet érzésével az iránt, aki csengő-bongó formát adott gyermeki gügyögésüknek és elsőnek szólaltatta meg fülükben a magyar vers muzsikáját. Pattogó ritmusok, csilingelő rímek, játékos, furcsa, kedves szavak rajzoltak fel fejlődő lelkükben, mikor körülvették a szép fehér hajú és bajuszú öregembert, akinek nyájas, derült és gyermekien naiv szavát már régóta ismerik képeskönyveikből. S a gyermekek mögött ott állott a szülők hadserege, nemcsak azért, hogy vigyázzon a kicsinyekre, hanem azért is, hogy külön megköszönje a maga örömét Pósa bácsinak: azt az örömet, amikor a kisgyermek először próbálta ki elméjének bájos játékát a Pósa bácsi rímeivel és szavaival. Lehet-e ennél szebb befejezése egy költő pályájának, és lehet-e ennél hálásabb közönsége egy írónak? Voltak ott szülők, sok százan, akik valamikor maguk is a Pósa bácsi versein nevelkedtek s most mintegy a maguk gyermekkorának megismétlődését látják, mikor gyermekeik ajkán ismét ugyanazok a rímek csengenek, a melyek az ő saját szellemi életük első megnyilatkozásaihoz kapcsolódnak.

Annak idején szerencsés sugallat állította be a gyermekirodalomba. Benne magában is megvolt a gyermek közvetlen, friss számítása, derült optimizmusa, amely az életből csak a vidám, napfényes, megindító vagy lelkesítő jelenségeken szeretett elidőzni, megvolt benne a gyermekkor naiv hite, amely nem bocsát magához semmi kételkedést, semmi diszharmóniát. Aki a gyermekeknek akar írni, annak magának is gyermeknek kell lenni legalább egy kicsit. Ez volt Pósa Lajos népszerűségének fő ereje: ő sohasom szakadt el teljesen gyermekkorától, anyja kis falusi házától, a gömöri völgyektől és patakoktól. Mikor a nagyok számára írt, akkor is a gyermekkorával való benső kapcsolat sugallta legmelegebben: édesanyját énekelte legszebb verseiben. A sugallat, mely a gyermekirodalomba vitte, szerencsés volt abban a tekintetben is, hogy irodalmunk egy hézagát töltötte ki. Kitűnő kezdekben és kísérletekben nem volt itt se hiány. Már a[z] [ezernyolcszáz] negyvenes évekből is van egy-két igen jó gyermekeknek való verseskönyvünk, melyek közül *Bezerédj Amália Flóri könyve* még ma is él és nagy kedveltségnek örvend. Később *Gyulai Pál* adott ma is elevenül ható példákat arra, hogy miképp kell a gyermeknek írni. Az ő néhány gyermekmeséje és játszói verse még ma is ifjúságunk legértékesebb szellemi kincséhez tartozik; máig felül nem múlt példái ezek annak, hogy az egyszerű, cikornyátlan, a népieshez egészen közelálló vers szól a legjobban a gyermekkor szívéhez értelméhez, és a gyermeket is csak az ragadja meg, ami a felnőttet: a formának, az előadásnak belső művésze.

Pósa gyermekverse is a népiesből indul ki, de nem a népmese egyszerű, cicomázatlan, nyugodt, az élőszóhoz egészen közelálló művészetéből, hanem a tarkább, a szavakkal játékot űző népdalból. Innen vette rímeit és ritmusait, s a versnek a muzsikai részével akart hatni leginkább: muzsikáló rímekkel, játszói fordulatokkal, a szavaknak a szappanbuborék színeiben csillogó játékával. Az ő versei a fülükön át vesztegetik meg az olvasót, akár a népdal muzsikája, s csilingelésük szinte mellékessé teszi, hogy a gyermek az értelmükre is ügyeljen. Olyasformán tanulják meg, mint valami kedves, gyermekesen tarka nótácskát. Pósa az egyetlen volt kortársai között, aki teljesen a gyermekeknek való versek írására szánta magát. Ezért kapta jutalmul a gyermekek között való népszerűséget, a mely mint valami friss mezei virágokból font koszorú veszi most körül.

In: *Vasárnapi Ujság*, 1914. június 14.